OIKEUSMINISTERIÖ
Ylijohtaja Arto Kujala,
kriminaalipoliittinen osasto

14.3.2018

Lakivaliokunnan kuuleminen 14.3.2018

**Rikosseuraamuslaitoksen esitys Pohjois-Suomen vankilaratkaisuksi**

Oikeusministeriö on toukokuussa 2017 antanut Rikosseuraamuslaitokselle toimeksiannon tehdä selvitys yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa Pohjois-Suomen suljettujen vankipaikkojen toteuttamisesta 15.1.2018 mennessä. Vaihtoehtoina oli arvioida Pelson ja Oulun vankiloiden investointihankkeita erillisinä ja uuden yhdistetyn vankilan perustamista. Molempien vankiloiden kunto edellyttää isoja korjauksia lähitulevaisuudessa.

Selvityksessä arvioitiin myös, miten vankilakonseptia ja toiminnan kehittämistarpeita on mahdollista toteuttaa eri vaihtoehdoissa Rikosseuraamuslaitoksen strategiaa tukevalla tavalla. Lisäksi selvityksessä arvioitiin eri vankiryhmien sijoittamismahdollisuuksia: intensiivisempää valvontaa tarvitsevien vankien, naisvankien sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Oulun alueen tutkintavankien vankipaikkatarpeita.

Rikosseuraamuslaitos antoi 8.2.2018 selvityksensä Pohjois-Suomen suljettujen vankipaikkojen pysyväksi ratkaisuksi. **Selvityksessä ehdotetaan, että Pelson ja Oulun vankiloiden uudisrakennusten sijaan vankilatoiminnot keskitettäisiin yhteen Pohjois-Suomen vankilaan. Yhden suuren vankilan rakentaminen Oulun lähelle on vuositasolla 4,3 miljoonaa euroa edullisempaa ja toteuttaa selvästi paremmin vankeinhoidon tavoitteita.**

Nykyään Pelson vankilan vankipaikkojen määrä on 90 ja Oulun vankilan vankipaikkojen määrä on 80. Osa Pohjois-Suomesta kotoisin olevista suljetumpaa vankipaikkaa edellyttävistä vangeista sijoitetaan Etelä-Suomen vankiloihin. Välimatka Pelsosta Ouluun on noin 90 km. Sekä Pelson että Oulun nykyiset vankilarakennukset ovat huonokuntoisia ja toiminnan jatkuessa edellyttäisivät käytännössä molempien vankiloiden uudisrakentamisen aloittamista.

Selvityksen mukaan on toiminnallisesti ja taloudellisesti kannattavampaa rakentaa yksi noin 200-paikkainen vankila Ouluun hyvien kulkuyhteyksien lähelle. Taloudellisesti on järkevää rakentaa turvaratkaisut ja turvatekniikka vain yhteen vankilaan. Vastaavasti vankilarakennukseen kuuluvat vankitoiminnan erityistilat, kuten vastaanottotilat, terveydenhoidon tilat, laitoskeittiötilat ja pesulatilat, rakennetaan yhden vankilan mallissa vain kertaalleen.

Selvityksessä korostetaan Oulussa sijaitsevien vankien aktiivitoimintaan liittyvien yhteistyökumppaneiden läheisyyttä sekä taloudellisena että toiminnallisena kysymyksenä. Esimerkiksi edestakainen vanginkuljetus poliisin kuulusteluun, kotietsintään tai käräjäoikeusistuntoon sitoo poliisin työaikaa, mikä on pois poliisin varsinaisesta tehtävästä. Samoin kuljetukset vankiterveyshuoltoon sekä lääke-

| Käyntiosoite | Postiosoite | Puhelin | Faksi | Sähköpostiosoite |
|---|---|---|---|---|
| Etelä-Esplanadi 10<br>HELSINKI | PL 25<br>00023 VALTIONEUVOSTO | 02951 6001 | 09 1606 7730 | oikeusministerio@om.fi |

huoltokuljetukset sitovat työaikaa sekä aiheuttavat lisäkustannuksia. Vankeinhoidon tavoitteiden kannalta on myös tärkeää, että vangin omaisten tapaamisen ja vankien poistumislupien järjestämiseen on hyvät mahdollisuudet.

Rikosseuraamuslaitos on yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa laatinut kustannusvertailun, jonka mukaan kahden vankilan uudisrakentaminen Pelsoon ja Ouluun aiheuttaisi 6,6 milj. euron lisämäärärahatarpeen Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenoihin vuodesta 2022 alkaen. Vastaavasti uuden Pohjois-Suomen vankilan rakentaminen aiheuttaa 2,3 milj. euron lisämäärärahatarpeen vuodesta 2022 alkaen.

**Päätöksentekomenettely**

Hankkeen eteneminen edellyttää seuraavia päätöksiä:

- Valtioneuvosto sisällyttää hankkeesta aiheutuvan lisämäärärahatarpeen 2,3 miljoonaa euroa kehyspäätökseensä vuodesta 2022 alkaen.
- Rikosseuraamuslaitos ja Senaatti-kiinteistöt neuvottelevat hankkeen toteuttamisen edellyttämän vuokrasopimuksen. Senaatti-kiinteistöjen hallitus hyväksyy osaltaan sopimuksen.
- Oikeusministeriö tekee päätöksen sopimuksen hyväksymisestä. (VNA valtion kiinteistövarallisuuden hankinnasta, vuokraamisesta, hallinnasta ja hoitamisesta). Päätöksen jälkeen ministeriö normaalisti valtuuttaa Rikosseuraamuslaitoksen allekirjoittamaan sopimuksen.
- Ministeriön on saatettava vuokrasopimus ennen päätöksen tekemistä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnan käsiteltäväksi. (VNA valtion kiinteistövarallisuuden hankinnasta, vuokraamisesta, hallinnasta ja hoitamisesta).

- Vankilan perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää oikeusministeriö. (VNA Rikosseuraamuslaitoksesta).
- Ennen valtion yksikön tai toiminnon lakkauttamis- tai supistamispäätöstä tulee suunnitelmasta pyytää alueellistamisen koordinaatioryhmän lausunto. (VNA valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamista koskevasta toimivallasta).